

seende. Ministeren kunde ogsaa have sagt, at hvis vi ved nye Love vilde paalægge Stats-Laanefonden nye Udlaansforpligtelser, vilde der i 1916 ikke have været Midler til at gøre det i samme Omfang som hidtil. Nu er der vel heller ikke for Livsforsikringsanstalten nogen anden Maade at udregne sligt paa, end at lægge til Grund for Beregningerne de højeste Beløb, som de paagældende Love tillade Stats-Laanefonden at udlaane; men man har jo ingenlunde udlaant de Beløb, som Lovene give Adgang til. I adskillige Tilfælde er det meget væsentligt mindre hvert Aar. Det er kun, naar vi fra 1912 til 1916 eller, rettere sagt, indtil Lovenes Ophør i 1914 gaa ud fra, at Stats-Laanefonden fuldt ud udlaaner de Beløb, som Lovene overhovedet tillade, at der ikke vil være Penge længere end til 1916. Men Ministeren omtalte heller ikke, at selv om man altsaa midlertidig eller vedvarende unddrager Stats-Laanefonden dens Renter, vil den dog altid have Afdragssummerne disponible til Udlaan, og de vokse jo dog noget i Forhold til Udlaanssummen. Altsaa disse ville være disponible efter 1916 for ikke at tale om 1914, hvis Rigsdagen maatte ønske ved ny Lovgivning at tillade Stats-Laanefonden at udlaane paa ny. Om Inddragning af noget som helst Laan, som er ydet af Stats-Laanefonden, vil der ikke kunne blive Tale; der er kun Tale om den Adgang, som Stats-Laanefonden vil have til at yde nye Laan, for saa vidt Rigsdagen i 1914—15 maatte være sindet i Stedet for de udløbne Love at vedtage andre, som yderligere kunde give Adgang til Udlaan. Afdragenes Størrelse til den Tid kan jeg jo ikke kende; der er vel ingen, der kan det. Det er heller ikke saa væsentligt at foretage en saadan Beregning. Men Beløbet var altsaa for et Par Aar siden 1 Mill. Kr., og jeg antager, at det til den Tid vil være $1\frac{1}{4}$ à $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr. aarlig. Naar der nu henses til, at det, da Loven blev foreslaaet, var Regeringens Ønske, at der ikke maatte laanes ud over 2 Mill. Kr. aarlig, og Fonden saa fra 30 Millioner om et Aar er vokset til 40 Mill. Kr., og vi saa tillige se hen til, hvor stort et Tab Staten har lidt ved de hidtil anvendte Laanebetingelser — Fonden kunde for den Sags Skyld gerne kaldes en „Stats-gavefond“ —, synes vi, at et Beløb som det af mig nævnte, $1\frac{1}{4}$ à $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr. til nye Udlaan aarlig, kunde være fuldstændig tilstrækkeligt. At lægge nye Skatter paa Befolkningen for at fortsætte Udlaan i stort Omfang paa Betingelser, som give

Staten et Tab forlods af 25 pCt. af Kapitalen, forekommer Landstingets Højre ikke at have nogen Rimelighed, og at laane Penge for at foretage den Slags Operationer, som den højtærede Minister antydede i Lørdags, tror jeg dog ikke, den danske Rigsdag vil gaa med til. Hvis man skærper Laanebetingelserne — og det har den højtærede Minister baade i dette og det andet Ting gentagende udtalt var hans Agt, saa snart der blev en Lejlighed dertil, og det maa jo i alt Fald senest blive, naar de gældende Love udløbe —, saa ville jo ogsaa Ønskerne om Laan aftage. De fremkomme jo netop paa Grund af de billige Vilkaar. Man vil da heller ikke til den Tid kunne opleve, at der er nogen, der laaner hos Laanefonden til $3\frac{1}{2}$ pCt. og sætter Pengene i Sparekassen til 4 pCt. eller mere, og sligt har jo foreligget.

Jeg omtalte for lidt siden Arveskatten med Tilføjende af, at jeg derom ønskede at gøre nogle særlige Bemærkninger i Anledning af den højtærede Ministers Udtalelser i Lørdags om, at den Fremgang der har fundet Sted i 1911—12 i denne Skat, turde han ikke bygge paa; denne Skat var for kapriciøs, den vekslede for meget o. s. v. Naar jeg vil sige nogle Ord derom, er det for at minde om, at i 1908 ombyttede vi nogle Forbrugsskatter med Forhøjelse af Arveskatten. Forhøjelsen beregnedes, da Loven forelaa til endelig Vedtagelse, til 2,100,000 Kr., og i de umiddelbart foregaaende Aar havde Skatten efter den da gældende Lovgivning andraget 1,900,000 Kr. Talen var altsaa, som det ogsaa fremførtes af Ordførerne i de forskellige Ting, om en samlet Arveskat anslaaet til 4 Mill. Kr. Man gik den Gang ganske koldblodigt frem ved denne Ombytning af Finanstoldskatter med Arveskat. Kun Landstingets Højre modsatte sig denne Ombytning og motiverede i Betænkningen sin Stilling. Jeg har nu ikke i Rigsdagsforhandlingerne for 1908—09 kunnet finde noget som helst, blot en Antydning af, at Arveskattens Forøgelse ikke var lige saa god som rede Penge. Der var ikke nogen Antydning af, at der skulde hengaa nogle Aar, inden den skulde vise sig, medens de Toldskatter, som afløstes af den, naturligvis straks forsvandt. Da der saa i et Par Aar ikke viste sig den ønskede eller nogen nævneværdig Fremgang, og Spørgsmaalet var paa Tale her under Drøftelsen af Finansloven i Fjor, saa udtalte den nuværende Minister, at der selvfølgelig maatte være en Overgangstid for en saa-